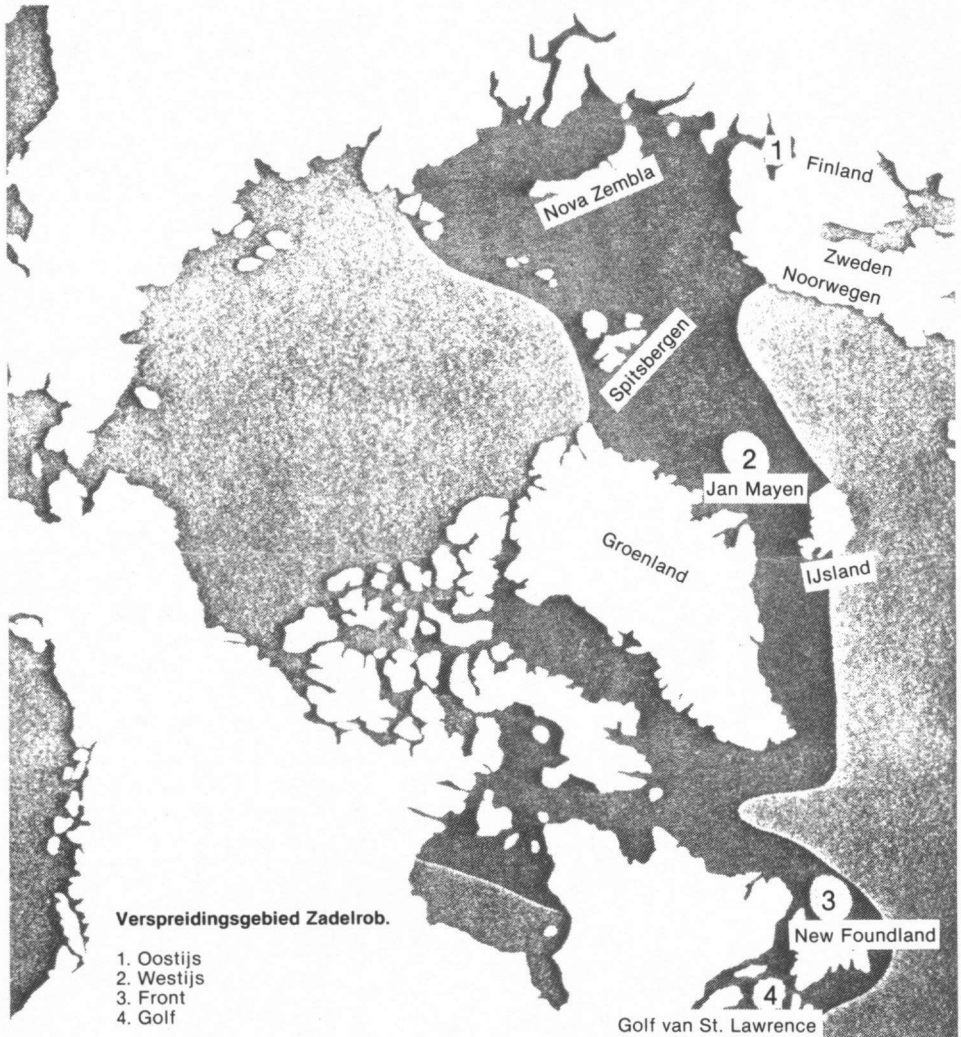

Zeehondenjacht gaat nog steeds door!

Ondanks het sinds 1983 geldende EG-importverbod voor producten van jonge Zadelrobben en Klapmutsen, gaat de jacht op deze twee zeehondensoorten nog steeds door. Er heeft een verschuiving in de jacht plaatsgevonden: de zeehondepups worden dank zij het importverbod niet meer gedood voor hun waardevolle pels, maar nu zijn het de zogenaamde 'Beaters' - Zadelrobben die juist hun vacht gewisseld hebben - die het slachtoffer worden van de commerciële jacht. De pels wordt niet voor bont, maar voor leerproducten gebruikt (met name voor schoenen). En voor die producten geldt geen importverbod.

Canada heeft eind vorig jaar officieel de jacht op de jonge Zadelrobben (de 'Whitecoats') en Klapmutsen (de 'Bluebacks') afge-

schaft, maar de jacht op oudere dieren is nog wel toegestaan. Greenpeace maakte de meest recente vangstcijfers bekend: door de gunsti-

ge weersomstandigheden zijn er nu al 57.000 zeehonden ten gevolge van de jacht gedood door de lokale kustbevolking bij Newfoundland (Canada), en naar schatting 10.000 op het zogeheten 'Westijs' (het ijsgebied tussen Jan Mayen en Spitsbergen). De jacht op het 'Oostijs' (de Witte Zee) moet nog beginnen. Op donderdag 7 april 1988 zonk bij Jan Mayen één van de aldaar opererende Noorse schepen die op zeehonden jagen. De 'Veslekari' werd door het ijs gekraakt. De bemanning kon gered worden door een tweede zeehondenjager, de 'Hermani', maar de buit van 3200 zeehondehuiden verdween met het schip in de golven. De Noorse free-lance fotograaf Odd. F. Lindberg maakte aan boord van de 'Hermani' een reportage over de zeehondenjacht en critiseerde de manier waarop de jonge Noren de dieren (ook bij Jan Mayen worden voornamelijk Beaters bejaagd) afslachten. Hij verklaarde tegenover het Noorse blad 'Verdens Gang' april 1988.

'Het quotum wordt in recordtijd volgemaakt en de jonge jagers gaan blindelings hun gang. Dat leidt tot gruwelijke scènes. De jongens beschikken niet over de nodige ervaring en hebben maar één doel voor ogen: zo snel mogelijk zo veel mogelijk dieren doden'.

Greenpeace verzet zich tegen het doden van zeehonden voor commerciële doeleinden en spreekt haar zorg uit over het toenemen van de vangsten: met uitzondering van de jacht bij het 'Oostijs', waar de zadelrobbpopulatie slechte tijden doormaakt en de Sovjet-Unie vorig jaar om die reden niet is gaan jagen, zijn de beatervangsten sinds 1985 alleen maar gegroeid. Vorig jaar werden in totaal zo'n 60.000 Zadelrobber en Klapmutsen afgeschoten voor commerciële doeleinden, op dit moment is dat aantal al ruim overschreden. Greenpeace is bang voor een escalatie van de jacht op de jacht op de jonge Beaters en zal bij de Europese Gemeenschap aandringen op een uitbreiding van het bestaande importverbod.

Jacht in Canada

In Canada wordt sinds het instellen van het EG-importverbod voor producten van Whitecoats en Bluebacks nauwelijks nog op deze jonge dieren gejaagd. Officieel is deze jacht nu ook door de Canadese regering verboden. Dat geldt niet voor oudere dieren: de beaters

mogen gedood worden door de 'landsmen' (de lokale kustbevolking in Labrador en Newfoundland), en ook de jacht door inheemse volken zoals de Inuit (de Eskimobevolking) wordt toegestaan. De Inuit jagen voornamelijk op volwassen Ringelrobber. Voor de Groenlandse en Canadese Inuit geldt ook een uitzondering in het EG-importverbod: vanwege het belang van de jacht voor deze inheemse volken is bepaald dat hun producten van jonge zeehonden wel ingevoerd mogen worden in de Europese Gemeenschap.

Op 31 december 1988 kondigde Canada's minister van Visserij en Oceanen, Tom Siddon, aan dat de jacht op Whitecoats en Bluebacks voortaan niet meer toegestaan zou zijn. Die werden voor 1983 door Noorse en Canadese jagers in groten getale (zo'n 200.000 dieren per jaar) vanaf grote schepen bejaagd. De jacht wordt gereguleerd door de regering door middel van de Total Allowable Catch (TAC). De TAC van voor 1983 wordt nog steeds gehandhaafd: nieuwe bepalingen zijn nog in de maak. Binnen de TAC is de volgende verdeling aangebracht:

TAC	186.000
—Noorse grote schepen	24.000
—Canadese grote schepen	77.000
—Landsmen	74.000
—Toewijzing voor Arctisch gebied	11.000

Noot: de aantallen voor de grote schepen en de landsmen zijn quota, de toewijzing is geen quotum maar een schatting van wat er door de inheemse volken gevangen zal worden.

De vangstcijfers lopen sinds 1985 snel op:

Vangsten Zadelrobber Canada

1984	30.900
1985	17.202
1986	22.622
1987	39.000
1988	(jacht nog niet voltooid) 57.700

De pelzen worden volgens insiders dit jaar goed betaald, de handel betaalt ongeveer 18 Canadese dollars per pels. Commerciële handelaars hebben verklaard dat ze alle huiden die aangeboden worden zullen opkopen.

Oostijs/Westijs

Noorwegen en de Sovjet-Unie jagen nog op het Westijs (bij Jan Mayen, zooggebied voor Zadelrobber en Klapmutsen) en het Oostijs (de Witte Zee, kraamkamer voor de Zadel-

robben). Ieder jaar stellen beide landen in onderling overleg de quota vast. Voor 1988 zijn de quota:

Westijs	37.700 (was 25.000)
Oostijs	70.000 (was 80.000)
waarvan :	16.600 Noorwegen
	53.400 USSR

De Noren zijn, zoals gewoonlijk, dit jaar in februari/maart gaan jagen bij Jan Mayen. De vangstopbrengst van de schepen is nog niet bekend, maar ligt volgens kranteberichten rond de 10.000 dieren.

Binnenkort zullen drie Noorse schepen vertrekken voor de jacht bij het Oostijs. Het is nog niet bekend of de Sovjet-Unie de jacht daar zal hervatten.

Jacht op de Beaters

Zadelrobben en Klapmutsen hebben ongeveer het zelfde verspreidingsgebied: ze komen alleen in het Arctisch gebied voor. In de wintermaanden trekken de dieren zuidwaarts om rond maart hun jongen te werpen. De pups van Zadelrobben heten 'Whitecoats', zo genoemd naar hun karakteristieke witte vacht. Die vacht verliezen ze na ongeveer twee weken, en binnen een week komt de grijze, gevlekte vacht van de 'Beater' tevoorschijn. Vanaf een jaar tot aan de volwassenheid (vier jaar) draagt de Zadelrob de naam 'Bedlammer'. Ook Bedlamers worden nog bejaagd, maar op geringe schaal. Hoe ouder het dier wordt, des te moeilijker wordt het om hem te vangen.

Het knuppelen komt momenteel nergens meer voor; de Beaters worden afgeschoten.

De gebieden waar de vrouwtjes hun jongen werpen en zogen:

- de Golf van St. Lawrence ('de Golf')
- ten oosten van Newfoundland ('het Front')
- tussen Jan Mayen en Spitsbergen ('Westijs')
- in de Witte Zee ('Oostijs')

Populaties

De Zadelrob komt in grotere aantallen voor dan de Klapmuts, die als bedreigd kan worden beschouwd. De beste telmethode - vanuit de lucht wanneer de kudde bijeenkomen om te werpen of te verharren - wordt bemoeilijkt doordat de kudde zich verplaatsen en de

weersomstandigheden in de betreffende periode (maart) vaak slecht zijn. In Canada heeft men nog de meest uitgebreide tellingen gedaan, aan de hand van merkplaatjes van gemerkte pups die bij het jagen verzameld werden. Een dubieuze methode, waarbij de resultaten sterk afhankelijk zijn van de jacht-opbrengst (die op haar beurt weer afhankelijk is van de weersomstandigheden). De Canadian Royal Commission, een commissie die in 1986 een rapport publiceerde over de Canadese zeehondenjacht, constateerde bovendien dat de populatiecijfers vaak omhooggeschroefd werden om de jacht te rechtvaardigen. De betreffende analyses (Bowen & Sergeant 1983, 1985) komen op een totaal van twee miljoen Zadelrobben.

Over het toenemen van de populaties na het stoppen van de jacht op Whitecoats, is nog geen zinnig woord te zeggen; met de nu beschikbare informatie kan zowel een stijging als een daling van de populatie verdedigd worden. Het aantal Klapmutsen wordt op 300.000 exemplaren geschat, maar de gebruikte methode (luchttellingen) is minder betrouwbaar voor Klapmutsen dan voor Zadelrobben, omdat de kudde zich niet op vast ijs maar op drijvende schotsen bevinden.

Wat het Europees gebied betreft: bij Jan Mayen berekende men een totaal van 200.000 robben, maar die berekeningen zijn gebaseerd op erg weinig gegevens. Over de Klapmutsen is hier niets bekend.

De Zadelrobben van het Oostijs worden door Noorse wetenschappers op 1,2 miljoen exemplaren geschat; het is echter onduidelijk waar deze cijfers op gebaseerd zijn. De Russische onderzoekers zijn vaak voorzichtiger; zo meldde een wetenschappelijk instituut uit Moermansk dat er bij de robben in 1986 een plotselinge afname van maar liefst 40% was. Begin vorig jaar trokken bovendien zo'n 100 tot 200 duizend jonge Zadelrobben uitgehongerd langs de Noorse noordkust. Naar schatting 60.000 dieren verdronken in visnetten en een onbekend aantal werd afgeschoten door de vissers, die niet gecharmeerd waren van deze plotselinge concurrentie.

Klapmutsen komen in dit gebied niet voor.

Noot: bovenstaande populatiegegevens zijn afkomstig uit een recent onderzoek van de Engelse wetenschapper Harwood. Zijn rapport is uitgegeven als bijlage van het evaluatie-rapport over de zeehondenkwestie van de Europese Commissie (COM (88) 147, 24 maart 1988).